

## Enhanced Transtheoretical Model Intervention (ETMI)

## בטיפול בכאבי גב תחתון במכבי שירותי בריאות

רון פלדמן<sup>1,2</sup>, דן אוירן<sup>3,4</sup>, תמר ביבר<sup>2</sup>, אורית גנור<sup>2</sup>, יאיר שפירא<sup>1</sup>, נועה בן-עמי<sup>1</sup>

1. הפקולטה למדעי הבריאות, אוניברסיטת אריאל 2. המחלקה לפיזיותרפיה, מחוז מרכז, מכבי שירותי בריאות

3. הנהלת מחוז מרכז, מכבי שירותי בריאות 4. הפקולטה לרפואה, אוניברסיטת תל אביב

## תוצאות:

- 109 פיזיותרפיסטים עברו הכשרה בגישת ETMI. 61 (56%) פיזיותרפיסטים שילבו את גישת ETMI בטיפול במטופלים הסובלים מכאבי גב.
- הפיזיותרפיסטים טיפלו ב- ETMI לפי הנחיות הגישה, והעבירו מסרים מבוססי מדע למטופלים ולא השתמשו בטיפולים בעלי ערך נמוך (Low Value Care).
- בראיונות האיכותניים עם הפיזיותרפיסטים נחשפו יתרונות הגישה, החסמים והזדמנויות לשיפור.
- תוצאות הטיפול של מטופלים אשר טופלו ב- ETMI הראו ירידה משמעותית באורך סדרת הטיפול ( $p < 0.001$ ), כמו גם שיפור משמעותי במדדי התפקוד והפחד מפני תנועה ( $p < 0.001$ ), בהשוואה למטופלים שלא טופלו בגישה זו.

## הבדלים במדדי תפקוד, פחד מתנועה ואורך סדרת טיפול בין מטופלים אשר טופלו בשיטת ETMI לבין מטופלים שקיבלו פיזיותרפיה בלבד:

| P Value | Non ETMI (N=968) | ETMI (N=152) | משתנה                     |
|---------|------------------|--------------|---------------------------|
| P<0.001 | 6.1± 4.4         | 4.9 ± 4      | מספר טיפולי פיזיותרפיה    |
| P<0.001 | 12.1±13.4        | 16.5±14.1    | ציון תפקוד (סיום - קבלה)  |
| P<0.001 | 0.8±12.5         | 4.7±12.9     | ציון תפקוד (סיום - מנובא) |
| P=0.5   | 1.7 ±2.4         | 1.9 ±2.2     | כאב (סיום - קבלה)         |
| P<0.001 | 3.7 ±22          | 9.8 ±22.9    | פחד מתנועה (קבלה- סיום)   |

## מסקנות:

אחד מהאתגרים הגדולים ביותר העומדים בפני קהילת הבריאות העולמית הוא היכולת להטמיע וליישם את ההנחיות העדכניות המבוססות מחקר בעולם האמיתי, במערכת בריאות ציבורית. הממצאים במחקר זה מדגישים את ישימות הטמעת גישת ETMI במערכת בריאות ציבורית - במכבי שירותי בריאות.

יש להמשיך ולבדוק את הטמעת הגישה לטווח הארוך ולבדוק את השפעתה על תוצאות קליניות ועלויות כלכליות.

רון פלדמן, PT, BPT, MSc, PhD Candidate  
נייד: 050-2174339, מייל: ronfe@ariel.ac.il

## רקע:

כאב גב תחתון הוא הגורם הראשון בעולם לפגיעה באיכות חיים, מוגבלות תפקודית ונכות. הטיפולים המוצעים לסובלים מהתופעה לא ניתנים לפי ההנחיות העדכניות, הם מבלבלים ומטעים וגרוע מכך רוב הטיפולים מיותרים או אינם יעילים וגורמים לסבל והוצאות כספים מיותרות. הטיפול המוכח והיעיל בכאבי גב תחתון לפי ההנחיות העדכניות הינו טיפול עצמי בסימפטומים, שגרת חיים רגילה ודבקות בפעילות גופנית.

**Enhanced Transtheoretical Model Intervention (ETMI)**, היא גישת טיפול המבוססת על מודלים התנהגותיים ומתמקדת בהדרכת מטופלים לניהול עצמי של סימפטומים והגברת העסוק בפעילות גופנית.

גישת ETMI הוכיחה יעילות קלינית וכלכלית במחקר קליני מבוקר במטופלים הסובלים מכאבי גב תחתון כרוניים במחוז שרון במכבי שירותי בריאות<sup>1</sup>.

## מטרה:

הערכת היתכנות הטמעת גישת ETMI בקרב פיזיותרפיסטים במחוז מרכז במכבי שירותי בריאות, עבור מטופלים הסובלים מכאבי גב תחתון.

## שיטות:

Mixed Methods Study.  
הערכת היתכנות הטמעה בהתבסס על ארבעה מדדים: שיעור הפיזיותרפיסטים ששילבו את גישת ETMI בטיפול במטופלים עם כאבי גב תחתון, שימוש נכון בשיטת ETMI (Fidelity), תפיסות הפיזיותרפיסטים לגבי הטמעת ETMI בטיפול במטופלים עם כאבי גב (מחקר איכותני). השוואת מדדי תוצאה (תפקוד, כאב, פחד מפני תנועה ואורך סדרת טיפול) בין מטופלים שטופלו בגישת ETMI לבין כאלו שקיבלו פיזיותרפיה בלבד.

## מקורות:

- Ben-Ami N, Chodick G, Mirovsky Y, Pincus T, Shapiro Y. Increasing Recreational Physical Activity in Patients With Chronic Low Back Pain: A Pragmatic Controlled Clinical Trial. J Orthop Sports Phys Ther. 2017; 47(2): 57-66